

PEDAGOGIKA UNIVERSITETIDA MASOFAVIY TA'LIMNING YUTUQ VA KAMCHILIKLARI

Axmedov Alisher Toyirovich
Jizzax politexnika instituti
"Umumiy texnik fanlar" kafedra assistenti

Аннотация: *Masofaviy ta'lim zamonaviy jamiyatda nafaqat majburiy umumiy izolyatsiya tufayli mashhur bo'lib bormoqda. Masofaviy ta'limning paydo bo'lishi yangi masofaviy ta'lim texnologiyalarini ishlab chiqish va joriy etishni taqozo etadi. Barcha yangi texnologiyalar singari, masofaviy ta'limning ham ma'lum afzalliklari va kamchiliklari mavjud.*

Калит so'zlar: *masofaviy ta'lim, masofaviy ta'lim, o'qitish usullari, masofaviy ta'lim texnologiyalari.*

Annotation: *Distance education is becoming popular in modern society not only because of the forced general isolation. The emergence of distance learning requires the development and implementation of new distance learning technologies. Like all new technologies, distance learning has certain advantages and disadvantages.*

Keywords: *distance learning, distance education, teaching methods, distance learning technologies.*

Kirish. Zamonaviy dunyoda, hatto pandemiya boshlanishidan oldin, masofaviy ta'lim tobora ommalashib borayotgan hodisaga aylanib bormoqda. Agar umumiy izolyatsiya davrida masofaviy ta'lim o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi xavfsiz aloqaning yagona mumkin bo'lgan turiga aylansa, oddiy hayotda ko'pchilik bandligi yoki qulayligi tufayli masofaviy ta'limni olish uchun tanlov sifatida tobora ko'proq tanlamoqda. Yangi mutaxassislik, qo'shimcha malaka va uni ba'zi tor sohalarda takomillashtirish. Buni amalga oshirish uchun yangi axborot masofaviy texnologiyalarini ishlab chiqish va joriy etish zarur. [2]

Adabiyotlar taxlili va metodologiyasi. Masofaviy ta'limning bir nechta ta'riflari mavjud. Masofaviy ta'lim (DL) - bu o'qituvchi va talabalarning bir-biri bilan masofadan turib o'zaro ta'siri bo'lib, u o'quv jarayoniga xos bo'lgan barcha tarkibiy qismlarni (maqsadlar, mazmun, usullar, tashkiliy shakllar, o'quv qo'llanmalari) aks ettiradi va Internet-texnologiyalarning muayyan vositalarida amalga oshiriladi, yoki interaktivlikni ta'minlovchi boshqa vositalar.

Masofaviy ta'limning paydo bo'lishi masofaviy ta'lim texnologiyalarining rivojlanishiga olib keldi. Treningda siz uning ijobiy va salbiy tomonlarini ta'kidlashingiz mumkin. Masofaviy ta'lim quyidagi afzalliklarga ega:

- Istalgan vaqtda o'rganish qobiliyati. Masofadan o'qiyotgan talaba semestr davomida o'quv materialini o'rganishga qachon va qancha vaqt ajratishi kerakligini mustaqil hal qilishi mumkin. U o'zi uchun individual mashg'ulotlar jadvalini tuzadi.

- O'z tezligida o'rganish qobiliyati. Siz har doim murakkabroq masalalarni o'rganishga qaytishingiz, video ma'ruzalarni bir necha marta tomosha qilishingiz, o'qituvchi bilan yozishmalarni qayta o'qishingiz va allaqachon tugallangan va tushunarli mavzularni o'tkazib yuborishingiz mumkin.

- Istalgan joyda o'qish imkoniyati. Talabalar dunyoning istalgan nuqtasidan o'z uylari yoki ofislari qulayligida o'qishlari mumkin. O'rganishni boshlash uchun sizda Internetga ulangan kompyuter bo'lishi kerak. Har kuni ta'lim muassasasiga tashrif buyurish zarurati yo'qligi nogironlar, kichik bolali talabalar uchun shubhasiz ortiqcha.

- Asosiy faoliyatdan to'xtovsiz o'qish. Masofadan turib, siz bir vaqtning o'zida bir nechta kurslarda o'qishingiz, keyingi oliy ma'lumot olishingiz mumkin.

- o'rganishning harakatchanligi. O'qituvchi, repetitor, nazoratchi bilan elektron pochta yoki messenjerlar orqali maslahatlashish ko'pincha shaxsan uchrashishdan ko'ra osonroqdir.

- o'quv materiallarining mavjudligi. Masofaviy ta'lim oluvchilarga darsliklar, muammoli kitoblar, qo'llanmalar yetishmasligi kabi muammo yaxshi tanish emas. O'quv jarayonida talaba uchun barcha kerakli adabiyotlardan

foydalanish imkoniyati ochiladi, o'qituvchi tomonidan yuboriladi yoki ma'lumot uchun yordamchi saytlarga havolalar beriladi.

- Talabaga individual yondashish. An'anaviy o'qitishda, har bir fan bo'yicha soatlar sonini kamaytirish tendentsiyasi bilan, o'qituvchi uchun guruhdagi barcha talabalarga kerakli darajada e'tibor berish, har birining ish tezligiga moslashish juda qiyin. Masofaviy texnologiyalardan foydalanish individual yondashuvni tashkil qilish uchun javob beradi. Talaba o'rganish tezligini o'zi tanlashi bilan bir qatorda, u paydo bo'lgan savollarga repetitordan tezda javob olishi mumkin.

- Talaba masofaviy ta'limga o'tish uchun o'zini-o'zi tashkil etish, mehnatsevarlik va ma'lum bir boshlang'ich bilim darajasiga ega bo'lishi kerak.

- Yangi axborot texnologiyalari - zamonaviy masofaviy ta'limda asosan kompyuterlar, audio-video uskunalari, telekommunikatsiya tizimlari va vositalari, yangi kompyuter dasturlari va boshqalar qo'llaniladi.

Muhokama va natija. Masofaviy ta'limda interaktiv o'zaro ta'sir keng qo'llaniladi, bu har qanday sub'ektlarning o'zlari uchun mavjud vositalar va usullardan foydalangan holda bir-biri bilan muloqotini o'z ichiga oladi. Bu har ikki tomonning muloqotida faol ishtirok etishni nazarda tutadi - savol-javob almashish, muloqot jarayonini boshqarish, qarorlar bajarilishini nazorat qilish va hokazo.

Ammo masofaviy ta'limning kamchiliklari ham bor. Ular, ayniqsa, tor texnologiyalarni o'rgatish uchun o'qituvchi va talabalar o'rtasida shaxsiy yaqin aloqani talab qiladigan pedagogik mutaxassisliklar uchun dolzarbdir, masalan, tovushlarni o'rnatish uchun logopediya texnologiyalari, logopediya massajining amaliy ko'nikmalari, alohida sog'lig'i bo'lgan bolalar bilan aloqa o'rnatish uchun defektologiya texnologiyalari. qobiliyatlar va boshqalar.

Bundan tashqari, masofaviy ta'limning quyidagi muammolarini ajratib ko'rsatish mumkin:

- Sizga kuchli motivatsiya kerak. Masofaviy o'qitishda talaba deyarli barcha o'quv materiallarini mustaqil ravishda o'zlashtiradi. Bu rivojlangan iroda, mas'uliyat va o'zini tuta bilishni talab qiladi.

- Masofaviy ta'lim pedagogika oliy o'quv yurtida zaruriy sifat bo'lgan muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish uchun mos emas. Masofaviy ta'limda o'quvchilarning bir-biri bilan va o'qituvchilar bilan shaxsiy aloqasi minimal bo'lsa ham, umuman bo'lmasa. Shuning uchun o'qitishning bu shakli muloqot ko'nikmalarini, ishonchni, jamoada ishlash ko'nikmalarini va boshqaruv qobiliyatlarini rivojlantirish uchun mos emas.

- amaliy bilimlarning etishmasligi. Ko'p sonli amaliy mashg'ulotlarni o'z ichiga olgan mutaxassisliklarni masofadan turib o'qitish qiyin. Hatto eng zamonaviy simulyatorlar ham kelajakdagi nutq terapevtlari, defektologlar, "jonli" amaliyot psixologlarini almashtirmaydi.

- Foydalanuvchini identifikatsiya qilish muammosi. Hozircha talabanning imtihon yoki testlarni halol va mustaqil topshirganligini nazorat qilishning eng samarali usuli bu videokuzatuvdir, bu har doim ham mumkin emas. Shuning uchun masofaviy rejimda to'liq yakuniy sertifikatlashtirishni o'tkazish juda qiyin.

- o'quvchilar va o'qituvchilarning kompyuter savodxonligining yetarli emasligi, masofaviy ta'lim tajribasining kamligi; ko'pgina o'qituvchilar va talabalar klassik ta'limni afzal ko'rgan holda, ushbu o'qitish usuliga hali tayyor emaslar.

- Mutaxassislarni topish muammosi. Yuqori sifatli multimedia kurslarini yaratish uchun sizga mavzu bo'yicha mutaxassis, rassom, dasturchi va boshqalardan iborat jamoa kerak.

Xulosa. Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, masofaviy ta'limning inkor etib bo'lmaydigan afzalliklari bor, lekin unda muammo va kamchiliklar ham qayd etilgan. Shubhasiz, masofaviy ta'lim zamonaviy ta'limning ikkita asosiy tamoyilini amalga oshiradi: hamma uchun ta'lim va hayot davomida ta'lim.

FOYDALANILGAN MANBALAR RO'YXATI:

1. Elistratova N.N. Oliy ta'limni axborotlashtirishning zamonaviy muammolari / Ryazan davlat universiteti axborotnomasi. S.A. Yesenin. - No3, 2018 y. - 46-58.

2. Kuzmina L.V. Masofaviy ta'limning afzalliklari va kamchiliklari / Rossiya Ichki ishlar vazirligining Moskva universiteti axborotnomasi. - №1, 2012. S.8-10

3. Rossiya Federatsiyasining 2012 yil 29 dekabrda "Ta'lim to'g'risida" gi qonuni N 273-FZ San'at. 19 (rev. O 07/31/2020) Kirish rejimi: <http://www.consultant.ru>

4. Masofaviy ta'limning ijobiy va salbiy tomonlari. Elektron resurs. Kirish rejimi: <http://moeobrazovanie.ru>

5. Robert, I.V. Ta'limda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari: darslik.- uslubiy. ped uchun nafaqa. universitetlar / I.V. Robert, S.V. Panyukova, A.A. Kuznetsov, A.Yu.Kravtsova; ed. I.V. Robert; ИО RAO. - M., 2006. - 374 b.

6. Chebusheva E.V. "GLOBAL SCIENCE AND INNOVATIONS 2020: CENTRAL ASIA" xalqaro ilmiy jurnali, 17.08.2020 Nur-Sultan (Ostona), Qozog'iston. 88-90-betlar.

7. XX Игамбердиев, БН Гаппаров, БИ Ахмедов... - ... научно-технические и ..., 2018 - elibrary.ru

8. Б.Н.Гаппаров - Халк педагогикаси", " Тафаккур" нашриёти, Тошкент, 2009 йил.